

ТДАТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ

МАТЕРІАЛИ
XI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ПІДСУМКАМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 2023 РОКУ

Запоріжжя 2024

УДК [633+634+614+502/504+664](043)
Т 13

XI Всеукраїнська науково-технічна конференція здобувачів вищої освіти ТДАТУ. Факультет агротехнологій та екології: матеріали XI Всеукр. наук.-техн. конф., 19-23 лютого 2024 р. Запоріжжя: ТДАТУ, 2024. 135 с.

У збірнику представлено виклад тез доповідей і повідомлень, поданих на XI Всеукраїнську науково-технічну конференцію здобувачів вищої освіти Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Тези доповідей та повідомлень подані в авторському варіанті.

Відповідальність за представлений матеріал несуть автори та їх наукові керівники.

Матеріали для завантаження розміщені за наступними посиланням:

<http://elar.tsatu.edu.ua/?locale=uk>

Електронний Інституційний репозитарій Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

<http://www.tsatu.edu.ua/ate/nauka/publikaciji-zdobuvachiv-vyschoji-osvity/>

ІНТЕРНЕТ-сторінка факультету агротехнологій та екології

Матеріали для завантаження розміщені за наступними посиланням:

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/rada-molodyh-vchenyh-ta-studentiv/> сторінка

Ради молодих учених та студентів ТДАТУ

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/naukovi-vydannja/>

«Наукові видання»ТДАТУ

Відповідальний за випуск: к.с.-г.н., доцент кафедри геоecології і землеустрою Вікторія Скиба

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2024

ЗМІСТ

стр.

Басянець С.В.	РЕСУРСОЩАДНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ.....	6
Бедрик Б.О., Сидоренко М.О.	УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	8
Безь І.М.	АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ГАЛУЗІ ВИРОБНИЦТВА СОКІВ В УКРАЇНІ.....	10
Безь І.М.	РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА СОКУ АБРИКОСОВОГО ТА АЛИЧЕВОГО З ВИКОРИСТАННЯМ ЕКСТРАКТУ СТЕВІЇ.....	13
Береславська П.О.	СОРТОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ БАТАТУ ЗА ВИРОЩУВАННЯ РОЗСАДИ.....	16
Белов І.М.	МАРМЕЛАДНІ ВИРОБИ ЗІ ЗБІЛЬШЕНИМ ВМІСТОМ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН.....	18
Бугаєв О.В.	РОЗРАХУНКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ СКОРОЧЕННЯ ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ, ЯКІ ПРОДУКУЮТЬСЯ БІОВІДХОДАМИ (НА ПРИКЛАДІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ)...	20
Виборнова Ю.І.	МОНІТАЛЬНИЙ ОПІК ВИШНІ – ШКОДОЧИННІСТЬ І ПРОФІЛАКТИКА.....	24
Ганчева А.І.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ДЕСЕРТУ ФОНДАН.....	26
Глаговська А.	ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ГЕНЕРАТИВНИХ БРУНЬОК ПЕРСИКА РІЗНИХ СОРТІВ ВЛІТКУ 2021 І 2022 РОКІВ ПІД ВРОЖАЙ 2022 І 2023 РОКІВ.....	27
Гордовий І.С., Каменєва О.В.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОЇ НА ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	28
Дериглазов Д.Г., Фатєєва О.П.	СУПУТНИКОВИЙ МОНІТОРИНГ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ВБУ АРХІПЕЛАГ ВЕЛИКІ І МАЛІ КУЧУГУРИ.....	30
Дзюба Є.Д.	ОСНОВНІ ВИДИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ.....	33
Іванчегло В.С.	АНАЛІЗ ПОТЕНЦІАЛУ ВИРОЩУВАННЯ ОБЛІПИХИ В УКРАЇНІ.....	37
Каріна Я.М., Акименко А.С.	АГРОБІОЛОГІЧНА ОЦІНКА СУНИЦІ ПРИ ВИРОЩУВАННІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	40
Кацька В.О.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ВЕГАНСЬКОГО СОЧЕВИЧНОГО ХЛІБА.....	42
Кінаш Д.В.	ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	43
Ковальчук Д.І.	ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСО-РОСЛИННИХ НАПІВФАБРИКАТІВ З ПІДВИЩЕНОЮ ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ ПРИДАТНІСТЮ.....	45
Коломоєць А.В.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЙОГУРТУ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СПОРТИВНОГО ХАРЧУВАННЯ З ЕКСТРАКТОМ ЯЛІВЦЮ ТА ГРЕЙПФРУТОМ.....	47
Коробова Я.В.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА БЕЗЛАКТОЗНОГО ПОЛУЧИНОГО ПРОМБІРУ.....	49
Коцюба М.Ю., Саніна О.В.	ПОСІВНА ЯКІСТЬ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ЛІРА ОДЕСЬКА ЗА ДІЇ РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН АКМ	50

Кривенко Є.Г.	ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	51
Крижньов Р.С.	<i>ASIMINA TRILOBA</i> (L.). ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	54
Кужель В.	ДОСЛІДЖЕННЯ МАСИ ТА ДІАМЕТРУ ПЛОДІВ ЧЕРЕШНІ ЩО ВИРОЩЕНІ В УМОВАХ САДІВНИЧИХ ГОСПОДАРСТ ПІВДНЯ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ.....	56
Курковський С.В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНГІЦИДНОГО КОНТРОЛЮ БІЛОЇ ГНИЛІ СОНЯШНИКУ.....	58
Кухта Є.О.	ОЦІНКА СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗІ СТІЙКІСТЮ ДО ХВОРОБ І УРОЖАЙНІСТЮ.....	60
Кюрчева Ю.С.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КУКУРУДЗЯНИХ ПАЛИЧОК.....	62
Лактіонов Д.Л.	ГЕРБІЦИДНИЙ ЗАХИСТ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ.....	63
Лещук А.К., Лещук Д.В.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ ЛОХИНИ РІЗНИХ СТРОКІВ ДОСТИГАННЯ В УМОВАХ ПОМІРНО-КОНТИНЕНТАЛЬНОГО КЛІМАТУ НІМЕЧЧИНИ.....	65
Любчинська О.С.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРУП'ЯНИХ СНІДАНКІВ...	67
Мазуркевич А., Живиця Д., Громов А.	ДОСЛІДЖЕННЯ ТОВАРНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПЛОДІВ ДЮКІВ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ПЛОДОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ВИСОКОЇ ЯКОСТІ.....	68
Макарчук Б. М.	ВЕРМИКОПОСТ ЯК УНІВЕРСАЛЬНЕ ОРГАНІЧНЕ ДОБРИВО І ПОЛІПШУВАЧ ҐРУНТУ.....	70
Макарчук Б. М.	ЗАСТОСУВАННЯ БІОЧАРУ У ОРГАНІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР.....	71
Масалабов О.	СЕНСОРНІ ПОКАЗНИКИ ПЛОДІВ ЧЕРЕШНІ ВИРОЩЕНІ В УМОВАХ ПІВДНЯ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ.....	73
Машківський В.В.	ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЯКОСТІ ПЛОДІВ ЯБЛУНІ ЗА ДІЇ УДОБРЕННЯ.....	75
Мітяєв І.С.	ОБЛІПИХА - СПОЖИВЧІ ТА ЦІННІ ВЛАСТИВОСТІ КУЛЬТУРИ.....	77
Муравйова О.А.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА М'ЯКИХ СИРІВ.....	79
Пендрак Я.І.	УДОБРЕННЯ РІПАКУ ЗА ДІЇ РЕСУРСООЩАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	81
Подзега Д.	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЯГІД ГОДЖІ ДЛЯ ЗБАГАЧЕННЯ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ.....	83
Покопцев В.О., Саніна О.В.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ЛІРА ОДЕСЬКА ЗА ДІЇ РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН АКМ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	85
Прасолов Д.С.	ВЛАСТИВОСТІ ТА ЗАСТОСУВАННЯ КАРАГЕНАНУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	87
Прасолов Д.С.	УДОСКОНАЛЕННЯ ОБРОБКИ ПИВА З ВИКОРИСТАННЯМ КАРАГЕНАНУ.....	90
Розумейко А.А.	ВЕГАНСЬКИЙ БРАУНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ВІВСЯНОГО МОЛОКА: СМАЧНА ТА ЗДОРОВА АЛЬТЕРНАТИВА.....	93
Савва О.С.	ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ НА ОСНОВІ БІСКВІТІВ ЗІ ЗНИЖЕНИМ ВМІСТОМ ЦУКРУ В НАЧИНКАХ.....	94

Савельєва Н.В.	УРОЖАЙНІСТЬ ПЕРСИКА РІЗНИХ СОРТІВ В ЗРОШУВАНИХ УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ...	95
Салько Д.С.	ОГЛЯД ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ФАКЕЛУ ВИКИДІВ ВІД СТАЦІОНАРНОГО ДЖЕРЕЛА ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ.....	97
Севастьянович М.В.	ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА БОРОШНЯНИХ ВИРОБІВ З ЛИСТКОВОГО ТІСТА З ГРИБНИМИ НАЧИНКАМИ.....	101
Сокот О.Є.	ОЦІНКА ТЕХНІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ХЛІБА З ДОДАВАННЯМ ВІДВАРЕНИХ ГРИБІВ ГЛИВИ.....	102
Старостюк В.Є.	НЕОБХІДНІСТЬ ОЦІНКИ ПАРАМЕТРІВ МІКРОКЛІМАТУ В ОХОРОНІ ПРАЦІ.....	104
Стахник Д.А.	ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА УМОВ ПРАЦІ ЗА ПОКАЗНИКАМИ МІКРОКЛІМАТУ	107
Татти Т.І.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА КРАФТОВИХ СИРІВ.....	110
Ткаченко А.Г.	ОЦІНКА СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЗБЕРЕЖЕННЯ УРОЖАЮ ГРИБІВ LENTINULA EDODES (BERK.) PEGLER.....	111
Тоцька О.П.	БОТАНІКО-БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ASIMINA TRILOBA (L.) DUN.	114
Туряк К.С.	ЗАКОНОДАВЧЕ ПІДГРУНТЯ ТА ПРАКТИКА ПОВОДЖЕННЯ З БІОВІДХОДАМИ В КРАЇНАХ ЄС.....	117
Угріна П.О.	ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА ФРУКТОВО-ОВОЧЕВОЇ ПАСТИЛИ З ПІДВИЩЕНОЮ ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ ПРИДАТНІСТЮ.....	121
Українець В.М.	УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ТРАВ'ЯНИХ ЧАЇВ.....	122
Фашевська М.	ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ЗАСТОСУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ЗБРОЇ.....	123
Хитриченко В.М.	ЗАХИСТ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ВІД ВИКИДІВ ПРОМИСЛОВОГО ПИЛУ.....	125
Чернишова П.А.	ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ СУПУТНИКОВОГО МОНІТОРИНГУ ДЛЯ ОЦІНКИ СТУПЕНЯ ЕРОДОВАНOSTІ ҐРУНТІВ.....	127
Шабанов Д.І.	ЗАГРОЗИ ЕКОСИСТЕМАМ ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЙ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ.....	130
Шипиленко Є.А.	БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ДЕРЕВ ПЕРСИКУ ЗА МІКОРИЗАЦІЇ КОРЕНІВ СИМБІОТИЧНИМИ ГРИБАМИ.....	132
Яковенко А. А.	ЗНИЩЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ВІД ПОЖЕЖ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ.....	134

Список використаних джерел:

1. Грабовецька О. А., Дерев'янка В. М., Хохлов С. Ю. Азиміна трилопатева (*Asimina Triloba* (L.) Dup.): стан та перспективи культури, біоекологічні особливості в умовах вирощування на півдні України. *Інтродукція рослин*. 2006. № 3. С. 21-25.
2. Вдовенко С. А., Гаврись І. Л., Полутін О. О. Субтропічні і рідкісні плодовоовочеві рослини: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 252 с.
3. Клименко С. В., Григор'єва О. В., Онищук Л. М. Азиміна трилопатева (*Asimina Triloba* (L.) Dup.) – нова плодова рослина – в умовах лісостепу України. *Селекційно-генетична наука і освіта (Парієві читання)*: Матеріали VI міжнародної наукової конференції. Умань, 2017. С. 91-96.

Науковий керівник: Колесніков М.О., к.с.г.н., доцент кафедри рослинництва та садівництва ім. проф. В.В. Калитки, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.

ДОСЛІДЖЕННЯ МАСИ ТА ДІАМЕТРУ ПЛОДІВ ЧЕРЕШНІ ЩО ВИРОЩЕНІ В УМОВАХ САДІВНИЧИХ ГОСПОДАРСТ ПІВДНЯ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ

Кужель Володимир, студент магістр-11МБАГ *email:kuzhel2508@gmail.com*
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Черешня є одним із топ-фруктом, що високо цінується споживачами завдяки смаку і зовнішній привабливості. Для зростання попиту фруктів на європейському ринку актуальним є дослідження маси і діаметру плодів.

Плоди черешні характеризуються приємним смаком, соковитою м'якоттю і привабливим темно-червоним кольором.

Лідером плодкових культур у багатьох країнах світу визнана черешня (1). Мелітопольська черешня стала географічним брендом і є пріоритетною візитівкою гастротуризму південного регіону України відповідно до рішенням №587 державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» від 8 вересня 2020 р. (2).

До визначальних факторів, що суттєво впливають на сприйняття споживачами при виборі фруктів відносять такі параметри якості плодів, як маса, розмір, колір, твердість, інтенсивність смаку, аромат і текстура (3). За даними Di Matteo et al. (4) комерційну цінність черешні визначають маса і розмір плодів. Це пояснюється тим, що споживачів приваблюють плоди черешні більшого розміру. Саме тому основними напрямками сучасних селекційних досліджень вчених є створення сортів черешні із зазначеними якісними показниками (5).

Дослідження показників якості плодів сортів черешні є важливими, оскільки вирощені в умовах Півдня України можуть дещо відрізнитися від тих самих сортів в інших країнах. Тому, мета дослідження полягала в обґрунтуванні товарних параметрів плодів черешні для комплексної оцінки їх якості з подальшим виділенням кращих сортів.

Дослідження проводили впродовж 2008-2019 років у лабораторіях Науково-дослідного інституту агротехнології та екології Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. Для досягнення мети були заплановані такі завдання: виділити кращі сорти черешні різних строків досягання за показниками їх маси і діаметром плодів.

Для визначення маси, діаметру плодів черешні обрано сорти середнього строку досягання – Кордія, Октавія, Винка, Первісток, Темп, Улюблениця Туровцева, Талісман, Ділема, Мелітопольська чорна, Оріон, Червнева рання, Дачниця, Простір Для дослідження плоди відбирали з типових дерев для кожного помологічного сорту одного віку з середньою інтенсивністю плодоношення у стані споживчої стиглості. Для визначення діаметру одного

плоду черешні брали пробу зі 100 плодів з 3-5 типових дерев у період споживчої стиглості. Повторність досліду триразова (3). Плоди відбирати таким чином, щоб відібрана проба була характерною за якістю для врожаю даного сезону. Усі відібрані плоди калібрували за діаметром, потім визначали діаметр одного плоду шляхом поділу загальної маси на їхнє число (100 шт).

Середня маса і діаметр плоду черешні сортів середнього строку досягання становить 8,40 г і 22,39 мм відповідно, що на 0,11% і 1,06% нижче середнього значення (табл. 1).

Таблиця 1. Маса і діаметр плодів сортів середнього строку досягання (2008-2019 рр.), $\bar{x} \pm s\bar{x}$, n=5

Сорт	Маса плоду				Діаметр плоду			
	середня, г	min, г	max, г	Vp, %	середня, мм	min, мм	max, мм	Vp, %
Винка	7,46±0,25	6,34	8,89	11,8	17,99±1,56	15,45	19,97	8,68
Дачниця	8,09±0,40	5,71	9,98	17,2	20,35±1,25	18,63	22,05	6,14
Ділема	9,91±0,43	7,92	12,01	15,0	31,35±1,63	28,78	33,48	5,21
Кордія	8,54±0,65	5,51	11,75	26,6	23,13±1,21	21,21	25,00	5,24
Любимиця Туровцева	7,47±0,48	5,11	10,09	22,5	17,99±1,57	15,74	20,11	8,71
Мелітопольська чорна	9,37±0,38	7,63	11,81	14,2	25,72±1,93	22,85	27,94	7,50
Октавія	8,69±0,45	6,01	10,77	18,2	24,28±1,4	21,78	26,01	5,77
Оріон	6,85±0,40	4,61	8,77	20,7	16,12±0,63	15,00	16,71	3,91
Первисток	8,13±0,37	6,69	10,98	15,9	20,66±1,39	18,71	22,59	6,74
Простір	9,34±0,35	7,78	11,67	13,2	25,19±1,43	23,08	27,02	5,68
Талісман	8,93±0,51	6,80	11,81	19,8	25,41±2,13	22,28	28,20	8,39
Темп	8,90±0,27	7,65	10,55	10,8	25,35±1,17	23,65	26,93	4,62
Червнева рання	7,48±0,27	5,90	8,68	12,8	17,52±1,78	15,10	19,91	10,14
Середнє значення	8,39±0,40	6,43	10,59	16,8	22,39±1,38	20,35	24,29	6,18
НІР ₀₅	0,520				0,74			

Джерело: розроблено авторами

Мінімальна маса плодів черешні (4,61 г) середнього строку досягання визначена у сорту Оріон врожаю 2012 року, що на 45,05 % менше середнього сортового значення групи. Плоди сорту Ділема у 2010 році мали максимальну масу плоду – 12,01 г, що , 43,14 % більше середнього сортового значення у групі середнього строку досягання. Різниця в значеннях маси плодів є достовірною, оскільки суттєво перевищувала НІР₀₅ – 0,52. У 2008 році було визначено мінімальний діаметр плоду у сорту Оріон (15,0 мм), що на 33% менше середнього сортового значення по групі. Максимальний діаметр плоду зафіксовано у сорту Ділема 27,54 мм врожаю 2010 року, що на 49,53 % більше середнього сортового значення у групі середнього строку досягання. Отримані дані є статистично достовірними (НІР₀₅ – 0,74). Між показниками маса і діаметр плоду у групі сортів середнього строку досягання визначено середній прямиий позитивний кореляційний зв'язок ($r=0,691$).

В умовах Південного регіону України середня маса плодів черешні становить 8,41 г, а середній діаметр плодів 22,63 мм. Найбільшу середню масу і діаметр плодів встановлено у сорту Ділема

Найменшу мінливість маси плодів виявлено у середньостиглого сорту Темп ($V_p=10,8\%$), пізньостиглого сорту Регіна ($V_p=10,1\%$). Найменшу мінливість діаметру плодів виявлено у середньостиглого сорту Оріон ($V_p=3,91\%$).

Список використаних джерел:

1. Antognoni F., Potente G., Mandrioli R., Angeloni C., Freschi M., Malaguti M. [et al.]. Fruit quality characterization of new sweet cherry cultivars as a good source of bioactive phenolic compounds with antioxidant and neuroprotective potential. *Antioxidants*. 2020. Vol. 9(8). P. 677. <https://doi.org/10.3390/antiox9080677>.
2. Ivanova I., Serdyuk M., Malkina V., Tymoshchuk T., & Shkinder-Barmina A. Assessment of the influence of weather factors on the quantitative indicators of sweet cherry fruits by Ridge regression. *Scientific Horizons*. 2020. Vol. 25(5). P. 60-73. [https://doi.org/10.48077/scihor.25\(5\).2022.60-73](https://doi.org/10.48077/scihor.25(5).2022.60-73).
3. Serdyuk M., Ivanova I., Malkina V., Kryvonos I., Tymoshchuk T., Ievstafieva K. (2020). The formation of dry soluble substances in sweet cherry fruits under the influence of abiotic factors. *Scientific Horizons*. 2020. Vol. 3(88). P. 127-135. <https://doi.org/10.33249/2663-2144-2020-88-3-127-135>.
4. Trusova N. V., Kyrylov Y. Y., Hranovska V. Hr., Prystemskyi O.S., Krykunova V. M. & Sakun A. Zh. The imperatives of the development of the tourist services market in spatial polarization of the regional tourist system. *GeoJournal of Tourism and Geosites*. 2020. Vol. 29(2). P. 565-582. <https://doi.org/10.30892/gtg.29215-490>.
5. Vignati E., Lipska M., Dunwell J., & Caccamo M. (2022). Fruit Development in Sweet Cherry. *Plants*. 2022. Vol. 11(12). no 1531. <https://doi.org/10.3390/plants11121531>.

Науковий керівник: *Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент кафедри рослинництва та садівництва ім. професора В.В. Калитки, Тимошук Т.М., к.с.-г.н., доцент кафедри рослинництва та садівництва ім. професора В.В. Калитки Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНГІЦИДНОГО КОНТРОЛЮ БІЛОЇ ГНИЛІ СОНЯШНИКУ

Курковський С.В.

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Соняшник є однією із найбільш рентабельних культур в Україні, що за дотримання технології вирощування може дати прибуток до 80% і вище [1]. Але потенційні можливості гібридів і сортів соняшнику на жаль не завжди вдається реалізувати. Товаровиробники з метою отримання максимальних прибутків збільшили посівні площі культури майже втричі, що спричинило суттєве погіршення фітосанітарного стану фітоценозів соняшника. Наразі спостерігаються значні порушення агротехнології соняшнику [1, 3]. Через часте повернення на попереднє поле соняшника недобір і втрати урожаю від збудників хвороб коливаються від 10–15% до 30–50%. За сприятливих для розвитку збудників хвороб погодних умов в окремі роки (епіфітотійні), лише від білої і сірої гнилей недобір врожаю може становити до 70% і більше [2]. Хвороби у фітоценозі соняшнику є головною причиною, коли аграрії з кожним роком отримуються все менший приріст урожаю. У фітоценозі соняшнику може розвиватися більше 80 захворювань, збудниками яких є гриби, бактерії, віруси, квіткові напівпаразити та неінфекційної етіології. Тому вивчення ураженості соняшнику збудниками білої гнилі є актуальним питанням. Одним із ефективних заходів контролю розвитку мікроміцетів у посівах сільськогосподарських культур є внесення фунгіцидів [4-5].

Метою наших досліджень було провести оцінку ефективності застосування фунгіцидів для захисту соняшнику однорічного від білої гнилі в умовах Полісся України.

Вивчення ефективності застосування фунгіцидів для обмеження поширення і розвитку білої гнилі у посівах соняшнику проводили протягом 2021–2023 рр. Схема дослідження включала такі варіанти: 1. Контроль (без обробки); 2. Флутріафол, 117,5 г + карбедазим 250 г/л; 3. Тебуканазол 133 г + прохлораз, 267 г/л; 4. Пікосістробін, 200 г/л – ципроканозол, 80 г/л.